

Pop

INTERVIEW TIN MEN & THE TELEPHONE

Waarom een album uitbrengen als er apps bestaan? Dacht het jazztrio Tin Men & The Telephone en kwam op de proppen met Appjenou. Eenvoudiger, goedkoper en vooral: slimmer.

Door Pablo Cabenda Foto Daniel Cohen

Tin Men & The Smartphone

V.l.n.r. Bassist Lucas Dols, pianist Tony Roe en drummer Bobby Petrov.

De gedachte was: 'Waarom zouden we als modern jazztrio nog moeite doen om een conventioneel album uit te brengen bij een platenmaatschappij? We krijgen in Nederland toch nooit een distributiedeal. Daarvoor is onze muziek te vreemd, en we zijn als band niet commercieel interessant.'

Het jazztrio Tin Men & The Telephone is een van de spannendste Nederlandse jonge jazzbandjes, die geluid en visuels haast conceptueel laten samensmelten. De gebaande paden vormen voor de drie een heilloze weg, legt pianist Tony Roe uit, die in zijn Amsterdamse huis gepast plaats heeft genomen tussen vleugel en computer. Eenvoudiger, goedkoper en vooral slimmer was het uitbrengen van een app die is te downloaden op smartphone of tablet en waaraan je met de ingebouwde interactiviteit zelf het een en ander kunt verhapstukken tijdens het luisteren. De app, Appjenou getiteld, telt nu nog vier nummers, maar het zullen er meer worden.

Nu al kun je luisteren naar de jamsessie *Don't Call Us We'll Call You*. Door met je vingers de mond en ogen te manipuleren in een abstract gezicht op het scherm, kun je het volume en de intensiteit van bas, drums en piano variëren. In *Gimme Some Moo* laat je een digitale koe door diverse landschappen

wandelen, die overeenkomen met totaal verschillende muzikale sferen.

Roe: 'Ik heb in eerste instantie opgenomen koeiengeloei in noten uitgeschreven. Vervolgens heb ik dat als kale melodie gebruikt, er harmonieën omheen gecomponeerd en zo zeven versies gemaakt.'

Zo wandelt er een softpornokoe tussen gehijg en roze wolken en graast er een weerbarstig freejazzbeest in een decor van kleurige, abstracte vegen.

Roe: 'Het is een beetje geïnspireerd door het idee van *alternate takes* die je in oude jazzdiscografieën ziet. Van John Coltrane's *Giant Steps* bijvoorbeeld bestaan acht takes en liefhebbers zijn gek op dat soort dingen. Het laat een beetje horen wat voor keuzen je kunt maken als musicus en we probeerden met dit specifieke onderdeel dat idee te vertalen naar een hedendaagse context.'

Het is echter niet de verstokte liefhebber die moet worden bediend. Integendeel, Appjenou is juist bedoeld om een breder publiek aan te boren en aspirant-liefhebbers op een andere manier vertrouwd te maken met complexe muziek. Neem de bewerkte versie van Prokofjevs zevende piano-sonate waarbij je door gangenstelsels en abstracte landschappen kunt navigeren met een vinger op je touchscreen. Roe: 'Het heeft een beetje het idee van een computerspel. We willen het spelelement verder uitwerken om mensen spe-

lenderwijs langer naar ons te laten luisteren. Je moet je voorstellen dat je bijvoorbeeld pas naar een volgend level kunt als je die pianosolo van vijf minuten helemaal hebt uitgeluisterd. Zo raak je vertrouwd met de muziek.'

De app als muziekformat van de 21ste eeuw? Roe betwijfelt het: 'Het heeft alleen maar zin om een app te maken van een album als je iets doet met interactiviteit of creatieve kruisbestuiving, zoals Björk dat destijds deed met haar album *Bio-*

philia, dat ook een didactische component heeft. Als je wilt dat je muziek op een conventionele manier wordt geconsumeerd, kun je haar net zo goed als mp3 of cd aanbieden. Bovendien, als je kiest voor interactiviteit, geef je als musicus ook iets van je autonomie weg. Niet iedereen wil dat.'

Tin Men & The Telephone wel. Roe, bassist Lucas Dols en drummer Bobby Petrov laten zich juist verleiden door hun omgeving. De ene keer kan dat een publieksopdracht zijn om te improviseren zonder eenmaal de F-toets op de piano aan te raken, andere keren kunnen verkeersruoer, voetbalcommentatoren of ringtones als basis dienen voor een compositie. Het koeiengeloei van *Gimme Some Moo* is *business as usual* voor de band. Maar het maakt hun muziek, zoals Roe het zelf zegt, 'vreemd' of moeilijk toegankelijk.

De interactiviteit van Appjenou lijkt behoorlijk drempelverlagend te werken; het trio ontwaart sinds kort ook ander volk dan de diehard-jazzfan bij hun optredens, waar ze de app ook gebruiken als communicatiemiddel tussen band en publiek. Volgens meeste stemmen gelden kan het publiek bepalen wat de band doet: terug naar het thema, nog een solootje of afronden. Roe: 'We spelen een beetje met de jazzclichés.' De uitslag wordt geprojecteerd op een scherm. Net zoals de tomaten, de bloemen of het damesondergoed dat het publiek virtueel naar de band mag gooien. Publieken pianist gaan zelfs live een chatsessie aan. In een opzienbarend

Inspiratie: WK voetbal

Tijdens het laatste WK voetbal scande Tony Roe drie weken lang de wedstrijden op bruikbaar materiaal voor een nieuwe compositie. Het resulteerde in vijf minuten lang opgewonden voetbalcommentaar dat hij uiteindelijk in het nummer *De Bal* verwerkte dat op het debuutalbum *Moetjenou?!* terecht kwam.

'We willen mensen spelenderwijs langer naar ons laten luisteren. Dat je bijvoorbeeld pas naar een volgend level kunt als je die pianosolo van vijf minuten helemaal hebt uitgeluisterd'

staaltje multifunctionaliteit benut Roe het klavier van zijn piano ook als toetsenbord van een pc. Zo communiceert hij tegelijk verbaal en muzikaal. Dat die opzet niet meteen verzandt in een atonale puinhoop - de wetten van de taal en die van de muziek vallen nu eenmaal niet samen - komt doordat Roe maar tweeënhalf octaaf aan toetsen nodig heeft voor het alfabet. Wat goed Nederlands oplevert, maar nergens naar zou klinken, kan hij toch vlot trekken met passende akkoorden in het lagere register van zijn vleugel, dat 'alleen maar' tonen voortbrengt.

Hij heeft er twee jaar over gedaan om zich het zelf opgelegde systeem eigen te maken. Maar het betaalt zich uit. Waar moeilijke muziek meestal vergezeld gaat van dito gezichten, ziet Roe bij hun concerten luisteraars los komen en op verschillende niveaus een relatie aangaan met wat op het podium gebeurt. 'Er hangt een totaal andere vibe in een concertzaal. Zo gauw ze erachter komen dat je als pianist live met ze aan het chatten bent, zie je een grote *smile* doorbreken op hun gezicht.'

Tin Men & The Telephone, 25/10 Lantaren-Venster, Rotterdam (Festival Jazz International); 27/10, Bimhuis, Amsterdam; 10/11 Music, Den Bosch; 19/11 Philharmonie, Haarlem. Tinmenandthetelephone.com